

TÓTH-BENCZE TAMÁS

A 2013. ÉV MÁSODIK FÉLÉVÉNEK KIEMELT ÉVFORDULÓI

A füredi szanatórium

1913**100 éve**

A Klotild- és Erzsébet-udvar átépítésével, valamint az új, földszintes fürdőépület (Tibor-fürdő) kialakításával létrejött az egész évben működő szanatórium és szálloda, a mai szívkórház épületegyüttese. Say Ferenc tervei alapján 1912 októberében kezdték el építeni, 1913 nyarán már fogadott vendégeket. (Bővebben: Némethné Rácz Lídia: Balatonfüred nevezetes épületei. Balatonfüred, 2008. 33–39.)

Ferencsik János (1907–1984)

1988. július 15.**25 éve**

A sétányon felavatták Ferencsik János bronz mellszobrát, Ferenczy Béni alkotását. A neves karmester sok időt töltött füredi nyaralójában, a zeneiskola ma az ő nevét viseli. Rongálás miatt a szobor jelenleg nem látható, a Városi Helytörténeti Gyűjteményben őrzik. (Bővebben: Szenfner-

né Varga Anikó: Ferencsik János, Balatonfüred első díszpolgára. Balatonfüred, 2002.)

1913. július 19.**100 éve**

Átépítése után megnyílt a nagyközönség előtt az 1880-ban felépült Gyógyterem. Nagyterme addig egy légterű volt, ekkor vízszintesen kettéválasztották, így nyerte el mai belső elrendezését. A földszinten étterem nyílt, emelete közösségi tér lett. (Bővebben: Füredi História. 2003/2. sz., 8–9.)

2003. július 26.**10 éve**

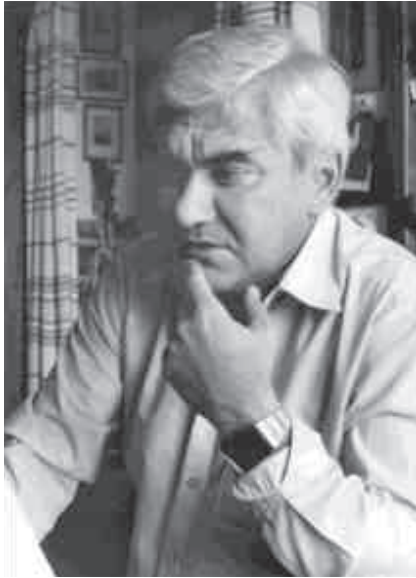
Ezen az Anna-bálon adták át először Szentgyörgyi Horváth Krisztina férje, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc Aradon kivégzett tábornokának emlékére a – Balatonfüred Város Önkormányzata által alapított – Kiss Ernő-díjat.

Gárdonyi Géza (1863–1922)

1863. augusztus 3.**150 éve**

Született Gárdonyi-Agárdpusztán Gárdonyi [1897-ig Ziegler] Géza író. Legismertebb műve az „Egri csillagok” című regény. Egerben hunyt el, sírja a vár udvarán található. 1911 júliusi (ekkor az Erzsébet-udvarban szállt meg) látogatásán kívül, valószínűleg többször is járt Balatonfüreden. Füredi témájú írásai közül legismertebb az 1906-ban megjelent *Anna-báli emlék* című novella. *Te, Berkenye* című kisregényének egyik fontos fejezete is itt, az Anna-bál idején játszódik. Balatonfüreden utca viseli nevét, emléktáblája a Füredi Panteonban látható. Az Anna-bálon avatták 1975-ben. (Bővebben: Füredi História. 2010/1. sz. 18–23.)

Szekér Ernő (1940–1988)

1988. augusztus 9.**25 éve**

Balatonfüreden elhunyt Szekér Ernő. Füredi lokálpatriótaként sokat tett a múlt emlékeinek megőrzéséért. Az arácsi katolikus temetőben nyugszik, savanyúvíz-kút őrzi nevét. 2005-ben posztumusz Pro Urbe-díjat kapott. (Bővebben: Füredi História. 2003/3. sz., 27–33.)

Mangold Henrik (1828–1912) egykori füredi szobra

1913. augusztus 20.**100 éve**

A sétányon leleplezték dr. Mangold Henrik fürdőorvos mellszobrát, Lányi Dezső alkotását. Ma már nem látható, 1944 októberében a nyilasok megsemmisítették. 1986-tól a Hotel Vasutas előtt emléktábla őrzi újra nevét. (Bővebben: Füredi História. 2006/2. sz., 10.)

Györök György
(1815–1888)**1888. szeptember 27.****125 éve**

Tisza-Abádon (ma: Abádszalók) elhunyt Györök György, az 1861 és 1863 között megjelenő *Balaton-Füredi Napló* szerkesztő-kiadója. Az első füredi újság a fürdőidényben heti két alkalommal jelent meg. Szerkesztősége és a nyomda a mai szívkórház helyén álló Új fürdőházban volt. Györök György emléktáblája, amelyet 1990-ben avatták a Ferencsik János Zeneiskola falán, jelenleg nem látható, újbóli elhelyezését a szívkórháznál tervezik.

A Brázay-villa 1943-ban (részlet a „Fény és árnyék” című filmből)

1938. október 29.**75 éve**

Brázay Zoltán megvásárolta az arácsi Baradlai-birtokot, és megkezdte korszerűsítését. A Balaton Gyöngye néven ismert soktornyos nyaraló (ma: Mikes Kelemen u. 19.) helyén az akkori viszonyok szerint korszerűnek számító villát építtetett. A birtokra út készült, bevezették a villanyt és a vizet. Máthé János irányításával teremtette meg híres kertgazdaságát. (Bővebben: Z. Karkovány Judit: Fegyvergyáros és gyümölcsstermesztő: Brázay Zoltán Balatonfüreden. Balatonfüred, 2012.)